

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	18. XII 20 17. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/17-167
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

DPS

DEMOKRATSKA PARTIJA
SOCIJALISTA CRNE GORE

POSLANIČKI KLUB

81000 Podgorica
Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 10

tel: 020/ 242 161

faks: 020/ 247 572

e-mail: klub.dps@skupština.me

Broj: _____

Datum, _____

SKUPŠTINA CRNE GORE

-Predsjedniku-

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Ministarki nauke dr. Sanji Damjanović, postavljam sledeće :

POSLANIČKO PITANJE

Da li nas možete informisati sa statusom daljeg razvoja Inicijative za osnivanje Medjunarodnog naučnog instituta za održive tehnologije, na prostoru Jugoistočne Evrope ?

OBRAZLOŽENJE

Na jednom od predhodnih zasjedanja Skupštine Crne Gore, imali smo priliku da od uvažene ministarke čujemo da je Vlada Crne Gore zvanično podržala Inicijativu za osnivanje Medjunarodnog instituta za održive tehnologije na Balkanu, s misijom "Nauka za mir". Tom prilikom smo bili upoznati sa činjenicama da bi ovakav projekat, jedinstven u čitavom regionu, predstavljao određenu vrstu "industrijalizacije" regiona, i to na osnovu održivih tehnologija i kao takav, pozitivno uticao na ekonomski razvoj, na podizanje životnog standarda stanovništva, na smanjenje stope nezaposlenosti stanovništva, odnosno na stvaranje ambijenta za otvaranje novih radnih mjesta. S toga cijenim jako značajnim, da poslanici ovog uvaženog doma, kao i ukupna crnogorska javnost, dobiju što više relevantnih informacija o statusu daljeg razvoja navedene Inicijative.

Odgovor tražim i u pismenoj formi.

POSLANICA

Ana Nikolić

CRNA GORA
MINISTARSTVO NAUKE

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	20. XII	20. 17	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/17-167/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

Broj: 01- 2671/2
Podgorica, 18. decembar 2017. godine.

SKUPŠTINA CRNE GORE

Na osnovu člana 187 stav 1 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, poslanica Ana Nikolić postavila je Ministarstvu nauke sljedeće

POSLANIČKO PITANJE:

“Možete li nas upoznati sa statusom razvoja Inicijative za uspostavljanje Međunarodnog instituta za održive tehnologije?”

Na postavljeno poslaničko pitanje, na osnovu člana 191 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore, Ministarstvo nauke daje sljedeći

ODGOVOR:

Moj odgovor na pitanje koje je postavila poslanica Nikolić je sledeći:

U julu sam imala priliku da vas upoznam sa Inicijativom o osnivanju Međunarodnog instituta za održive tehnologije na prostoru Jugoistočne Evrope, benefitima koje bi region imao od ovog projekta, kao i planiranim konkretnim narednim koracima u cilju njegove realizacije.

Podsjetiću vas da je upravo Vlada Crne Gore inicirala ovaj projekat, koji predstavlja jedan od najljepših primjera ‘Nauke za društvo’. Inicijativu je prvobitno predložio prof. Hervig Šoper, nekadašnji generalni direktor CERN-a sa kojim imamo intenzivnu i stratešku saradnju.

Takođe ću Vas podsjetiti da je jedna od opcija instituta hadronska kancer terapija i istraživanje iz oblasti biomedicine pomoću protona i težih jona, koja danas predstavlja najmoderniji i najuspješniji metod liječenja kancera. Realizacijom ovog projekta ovakva metoda liječenja bi bila dostupna svim građanima regiona. Projekat bi bio jedinstven u svijetu jer bi 50 odsto vremena bilo odvojeno za istraživanja, koja su danas velika potreba a nigdje se ne odvijaju u ovoj mjeri. Na projektu bi radilo oko 1000 istraživača, dok bi broj pacijenata koji bi se liječio na ovom institutu pokrивao potrebu teritorije od oko 20 miliona stanovnika.

Druga opcija instituta je komplementarna prvoj - u pitanju je četvrta generacija sinhrotronskog izvora zračenja (‘Synchrotron Light Source’) zasnovana na savremenim tehnologijama, koja bi omogućila širok spektar istraživanja sa brojnim

primjenama u industriji i različitim naučnim disciplinama. I ovaj institut bi pružio kapacitet za rad oko 1000 istraživača.

Sa zadovoljstvom mogu da vas obavijestim da su svi koraci planirani do sada ostvareni i da smo zaista za kratko vrijeme ostvarili značajan napredak kako na naučnoj tako i na političkoj osnovi. Privukli smo pažnju Evropske komisije kao i značajnih organizacija i institucija, koji sada sa pažnjom prate dalji razvoj ovog projekta.

Konkretno:

- 1) Pridobili smo političku podršku u regionu - deset zemalja je iskazalo zainteresovanost što je rezultiralo zvaničnim potpisivanjem Deklaracije o namjeri za uspostavljanje ovog instituta, 25. oktobra u CERN-u od strane 8 zemalja, a dvije zemlje su za sada uzele status posmatrača. Potpisivanjem Deklaracije inicijativa je transformisana u regionalni projekat. Formiran je Upravljački odbor, a ja sam izabrana na funkciju predsjednice tog tijela.
- 2) Vodeći međunarodni eksperti za obje opcije instituta su od mog prethodnog izvještaja Skupštini intenzivno radili na izradi idejnog rješenja projekata. U pitanju je dobrotvorni doprinos ekserata jer naučnici tog nivoa smatraju svojom odgovornošću da doprinesu daljem razvoju nauke za opšte dobro. Zadovoljstvo mi je da vas obavijestim da će finalni rezultati studija idejnih rješenja biti po prvi put predstavljani naučnoj i političkoj javnosti na međunarodnom Forumu koji će se održati 25 - 26. januara 2018. godine na Međunarodnom institutu Abdus Salam - ICTP u Trstu.
- 3) Upravo Ministarstvo nauke Crne Gore u saradnji sa institutom u Trstu, organizuje Forum. Na njemu će učestvovati visoki predstavnici Evropske komisije (drugi čovjek Evropske komisije zadužen za istraživanje i inovacije, g. Robert Jan Smits), predstavnici UNESCO-a, Međunarodne agencije za atomsku energiju, Evropskog društva fizičara (EPS), CERN-a, kao i predstavnici naučne i poslovne zajednice regiona, ali i drugih zemalja. Nakon predstavljanja idejnih rješenja projekata, diskutovaće se detalji kao i benefiti za region Jugoistočne Evrope (teme kao što su transfer tehnologija, uključivanje lokalnih preduzeća, važnost obuke za buduće eksperte, generaciju mladih naučnika isl.).
- 4) U ovom trenutku region ne posjeduje dovoljnu ekspertizu za upravljanje ovakvim projektima. Zato je prvi cilj ovog projekta edukacija. U toku je priprema programa obuke za buduće eksperte, naučnike, inženjere i tehničare, kroz donacije koje nam je već odobrila Međunarodna agencija za atomsku energiju, od sredine 2018. godine. U septembru smo imali razgovore sa najvišim predstavnicima Agencije i dobili njihovu podršku za program edukacije. Kada je u pitanju program obuke, i ICTP institut će takođe pružiti podršku, a planirana je i aplikacija za projekte u EU programu Horizont 2020.
- 5) Radi realizacije daljih koraka na uspostavljanju instituta Evropska komisija nas je pozvala da koristimo specifični konkurs za projekte u okviru novog Radnog Programa za 2018-2020.g. u okviru Horizonta 2020, tako da nam

predstoji apliciranje za donatorska sredstva u iznosu od po 3 miliona eura po opciji instituta, koja će služiti za izradu Glavnog projekta. Paralelno sa tim, počće i proces izbora lokacije za institut u regionu.

MINISTARKA

Sanja Damjanović
Dr Sanja Damjanović